

Geachte raadsleden,

Graag informeren wij u over het goedgekeurde WSD-RIGA-transformatieplan 2025-2027, een belangrijke mijlpaal binnen onze zorgkantoorregio Westland, Schieland en Delfland (hierna: WSD-regio). Hiermee maakt onze regio aanspraak op 48 miljoen euro, waarvan 12 miljoen voor het sociaal domein en 24 miljoen voor domeinoverstijgende inzet. Deze middelen zijn bedoeld om de ondersteuning en zorg te transformeren naar een duurzaam en toekomstbestendig ecosysteem.

Aanleiding

In 2023 is het Regionaal Integraal Gezondheidsakkoord (hierna: RIGA) tot stand gekomen. RIGA bestaat uit een samenwerking van meer dan 60 betrokken partijen in de regio, waaronder gemeenten, DSW Zorgverzekeraar/Zorgkantoor, eerste- en tweedelijns zorgaanbieders, welzijnspartners, GGD en JGZ. Daarbij wordt binnen het RIGA ook invulling gegeven aan onder andere het Integraal Zorgakkoord (IZA) in samenhang met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). In deze akkoorden zijn afspraken gemaakt over hoe organisaties uit zorg en welzijn, patiëntenorganisaties, verzekeraars en gemeenten plannen kunnen ontwikkelen voor impactvolle transformaties in de zorg. Het doel hierbij is dat de focus minder ligt op curatieve zorg, maar meer op gezondheid, preventie en leefomgeving.

Ambitie

Met het RIGA heeft de WSD-regio de ambitie om een omgeving te creëren waarin de inwoner prettig en gezond kan leven, waarin de verschillende domeinen elkaar versterken en waarin zorg en ondersteuning toegankelijk en beschikbaar zijn wanneer nodig. We beogen een transformatie van zorg naar gezondheid en maatschappij, waarbij de focus ligt op het vergroten van de Samen- en zelfredzaamheid en het bieden van de juiste ondersteuning en zorg. De RIGA ambitie is een meerjarenplan en wordt in verschillende programmalijnen verder uitgewerkt. Deze programmalijnen richten zich onder andere op gezond leven, inwoners in een kwetsbare situatie, ouderen, acute zorg en digitale transformatie.

Belangrijkste punten van de RIGA ambitie

- **Inwoners in een kwetsbare situatie:** Aandacht voor de specifieke behoeften van inwoners in kwetsbare situaties.
- **Inwoner centraal:** De behoeften van inwoners staan centraal bij het ontwikkelen van oplossingen en het vormgeven van de ondersteuning en zorg.
- **Toegankelijkheid en beschikbaarheid:** Ondersteuning en zorg moeten voor alle inwoners toegankelijk en beschikbaar zijn.
- **Preventie en gezondheid:** Focus op preventieve maatregelen en het bevorderen van een gezonde leefstijl.

- **Domeinoverstijgend:** Samenwerking tussen verschillende domeinen (zorg, welzijn, sociaal) om de gezondheid van inwoners te verbeteren.
- **Regionaal ecosysteem:** Een gezonde leefomgeving die zelf- en samenredzaamheid stimuleert.
- **Digitale transformatie:** Het inzetten van digitale middelen om de regie van inwoners te vergroten en de samenwerking tussen organisaties te verbeteren.

Concreet betekent dit:

- Minder focus op ziekte en zorg en meer op preventie en gezondheid.
- Actieve betrokkenheid van inwoners bij het vormgeven van hun zorg en ondersteuning.
- Verbinding tussen verschillende organisaties en domeinen om tot een integrale aanpak te komen.
- Inzet op digitale middelen om zorg en ondersteuning toegankelijker te maken.
- Een gezonde leefomgeving die beweging, ontmoeting en gezonde keuzes stimuleert.

Een visie met impact

In een eerder stadium is een regiobeeld opgesteld. Hierin is gekeken naar de prognoses van ontwikkelingen in de zorgbehoefte en de capaciteit en prestaties van zorg, sociaal domein en ondersteuning in de regio.

Er is in de WSD-regio o.a. sprake van dubbele vergrijzing. Er komen meer ouderen bij (bijna een verdubbeling) en de inwoners worden ook ouder. Door de dubbele vergrijzing stijgt het aantal inwoners met dementie het hardst. Door de dubbele vergrijzing en een groeiende demografische druk, neemt tevens de druk op het mantelzorgpotentieel toe.

Conform het landelijk beeld, wordt ook sterke toename van personen met overgewicht verwacht. Het risico op bepaalde aandoeningen en ziekten neemt daardoor toe. De gevolgen zijn extra groot als men al vanaf jonge leeftijd kampt met overgewicht. Daarbij komt dat in de regio een groot aantal contactmomenten over leefstijl-gerelateerde aandoeningen in de huisartsenzorg worden geregistreerd.

Uit het regioplan zijn nog een aantal opgaves waar we voor staan naar voren gekomen, namelijk dat bij ongewijzigd beleid het arbeidsmarkttekort verdrievoudigd in de zorg de komende 10 jaar én dat steeds meer inwoners (> 50%) een chronische aandoening hebben. De relatieve stijging van inwoners met een chronische aandoening in de WSD-regio is hiermee groter dan het gemiddelde in Nederland. Daarnaast groeit het percentage mensen met een risico op een angststoornis of depressie. Een opstapeling van problemen (financieel, sociaal en mentaal) maakt mensen kwetsbaarder en leidt tot een vermindering van de bestaanszekerheid omdat problemen elkaar versterken (complexe multiproblematiek).

Transformatiemiddelen

Vanuit het IZA is het sinds 2023 mogelijk om transformatiemiddelen aan te vragen. Om aanspraak te kunnen maken op deze transformatiemiddelen, moet er een transformatieplan ingediend worden dat door twee zorgverzekeraars beoordeeld wordt. In onze regio zijn dit DSW en Zilveren Kruis. In dit plan staan activiteiten die in de periode tot en met 31 december 2027 worden uitgevoerd. Deze activiteiten moeten een substantiële impact hebben op één of meer van de volgende punten:

- Het zorggebruik in de Zorgverzekeringswet.
- Regionale of landelijke herverdelingsvraagstukken.
- De inzet van personeel.
- De omvang van zorgvastgoed in relatie tot de omvang van de zorgaanbieder.
- Een transformatieplan moet in lijn zijn met de eerder opgestelde regiobeelden/regioplannen, de ROAZ-beelden/ROAZ-plannen en/of de visie en het plan van aanpak voor de eerstelijnszorg voor 2030, voor zover die al vorm hebben gekregen.

Het WSD-RIGA-Transformatieplan 2025-2027

In navolging van het regiobeeld en regioplan hebben wij in 2024 en 2025 in de regio gewerkt aan een ambitieus integraal transformatieplan. Dit transformatieplan markeert een cruciale stap vooruit. Het succes van het tot stand komen van dit plan is mede te danken aan de intensieve samenwerking met de gemeenten in onze regio en de ruim 500 betrokkenen vanuit zorg en welzijn. Het transformatieplan voor onze regio is door alle deelnemers van het RIGA vastgesteld, als ook door de colleges van de 8 gemeenten.

Het transformatieplan zet in op concrete acties en mijlpalen om de transformatie van zorg naar gezondheid te realiseren. Denk hierbij aan:

- Het versterken van preventieve maatregelen en initiatieven die bijdragen aan gezondheid en participatie. Zo zetten we stevig in op gespreksvoering vanuit o.a. positieve gezondheid zodat de wensen en behoeften van inwoners echt centraal staan. Deze drie vragen zijn cruciaal: 1) wat wil je, 2) wat kan je, en 3) wat heb je nodig? Het stellen van deze vragen helpt om mensen een volgende stap te laten zetten richting gezondheid. We starten een leertraject met 10 initiatieven verspreid in de WSD-regio om ervaringen op te halen en op basis daarvan steeds verder door te ontwikkelen en nog meer impact te maken.
- Het ontwikkelen van integrale wijkgerichte samenwerkingen waarin professionals uit verschillende domeinen de handen ineen slaan. We zetten in op de samenwerking tussen huisartsen, het sociaal domein en GGZ met bijvoorbeeld het *verkennend gesprek*.

- Het verminderen van versnippering en bureaucratie binnen de zorg door middel van efficiënte en gezamenlijke besluitvorming. Gemeenten en de andere RIGA partners zitten hier op basis van afvaardiging aan tafel om gezamenlijk deze transformatie mogelijk te maken.
- Het opschalen, efficiënter maken of uitbreiden van interventies die de beweging van zorg naar welzijn maken of de stijgende zorgvraag afbuigen. Zo zetten we in op Gezond en Wel Thuis, waarmee ouderen gezond oud kunnen wonen in hun eigen omgeving. Zo zijn er inmiddels 18 Gezond en Wel Thuis locaties in de WSD-regio, waar mensen meer naar elkaar omzien en elkaar kennen. Hier werken professionals van welzijn en (gezondheid) zorg intensief samen in netwerken binnen buurten en wijken. Met dit transformatieplan komt er ruimte voor meer locaties én voor een doorontwikkeling. Daarnaast stoppen we met interventies als de impact niet aantoonbaar is.
- Interventies om systeembarières te doorbreken en regionaal de juiste randvoorwaarden te creëren, zoals het maken van afspraken over duurzame financiering en het bouwen aan een regionale data infrastructuur.

Een duurzaam ecosysteem

Met de goedkeuring van het transformatieplan zetten wij een grote stap richting een systeem waarin niet alleen acute zorg, maar ook preventie, welzijn en de verbinding tussen medisch en sociaal domein centraal staat. Waarin niet het optimaliseren van zorg centraal staat, maar juist het voorkomen dat een hulpvraag een zorgvraag wordt door inzet op gezondheid in de breedste zin van het woord. De betrokken partners beseffen dat dit vraagt om langdurig commitment en lef om samen te leren, anders te kijken en anders te doen.

Wij houden u graag op de hoogte via onze [website](#) en onze [LinkedIn](#) pagina.

Met deze brief willen wij u niet alleen informeren, maar ook inspireren. Samen kunnen wij het verschil maken en bouwen aan een regio waarin welzijn en gezondheid voorop staan.

Namens het RIGA-team,

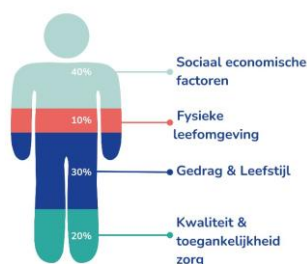
Karin de Booij,

Transformatiemanager RIGA

1.1 Ontwikkelingen en opgave

Gezondheid wordt beïnvloed door verschillende factoren

Het huidige zorgsysteem kent een focus op medische zorg, in plaats van goed voor jezelf en anderen zorgen om gezond te blijven. Terwijl we weten dat (positieve) gezondheid zoveel meer is dan alleen de afwezigheid van ziekte.

Bron: Determinanten gezondheid WHO

In de regio Westland Schieland Delfland (WSD) zien we de vraag naar zorg & ondersteuning sterk stijgen

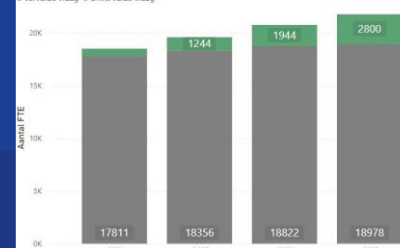

In de WSD-regio wonen 545.120 mensen. Waarvan jaarlijks een deel met een hulp- of zorgvraag bij instellingen in de regio komt. De regio kent een dubbele vergrijzing, een stijging van leefstijl gerelateerde en chronische aandoeningen en een toename van psychische problemen en complexe multiproblematiek. Verschillen tussen wijken en gemeenten zijn groot.

Bron: Regiobeeld 2023 WSD

Als we niets doen is het arbeidstekort in 2033 gestegen tot 2.800 FTE

Het arbeidstekort neemt de komende jaren toe

De toegankelijkheid van deze zorg & ondersteuning staat onder druk: De vraag naar (informele) zorg stijgt sneller dan het aanbod van mantelzorgers en professionals in zorg & welzijn. Tegelijk nemen gezondheidsverschillen toe in plaats van af. Als we zo doorgaan lopen we vast.

Bron: Arbeidsmarktprognose Zorg en Welzijn ABF Research

1.2 Kenmerkende aanpak RIGA

RIGA staat voor een transformatie van een verkokerd systeem met focus op medicalisering, naar een regionaal ecosysteem dat zijn basis kent in een gezonde leefomgeving waarin zelf- en samenredzaamheid wordt gestimuleerd.

Wanneer nodig zoeken we samen met de inwoner in een vroeg stadium, **multidisciplinair** en vanuit een breed perspectief op gezondheid naar de best passende hulp of zorg.

Zo zorgen we dat inwoners bij het **juiste aanbod** terecht komen én innoveren we het aanbod om het aan te laten sluiten bij de behoeften en vraag van de inwoners.

Daardoor wordt een deel van de hulp of zorg afgebogen en werken we aan de ambitie van RIGA: "Een omgeving waarin de inwoner prettig en gezond kan leven, waarin de verschillende domeinen elkaar versterken en waarin zorg en ondersteuning toegankelijk en beschikbaar zijn wanneer nodig."

